

PO TAURAGNŲ DANGUM

2009 BIRŽELIS NR. 10 TAURAGNŲ KRAŠTO BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS

Lietuvos vardo tūkstantmetis

Lietuvai ir po visą pasaulį pasklidusiems lietuviams tai iškili šventė. Ji mums visiems primena, kad esame didžios valstybės piliečiai, leidžia pajusti savo svorį tarp kitų pasaulio tautų.

Mielieji, visus visus tauragniškius, Tauragnų krašto žmones, kaimynus, svečius kuo nuoširdžiausiai sveikinu su Lietuvos vardo tūkstantmečiu. Kiekvienam linkiu asmeninės sveikatos, tautinio orumo, didžiulio atsakomybės jausmo už savo kraštą, savo tautą, už Lietuvos vardą kitų valstybių tarpe. Telydi Jus sėkmė visuose gražiuose sumanymuose ir darbuose.

Seniūnas Alvydas Danauskas

Nuotr. Aidos Grabauskaitės

Kur veda mūsų keliai?

Kad pereitum šitą pasaulį, reikia žinoti kelią. Kartais prieini kryžkelę ir nežinai, kur pasukti. Kartais vienintelis būdas išsiaiškinti, kur veda kelias – eiti juo. Jis nebūtinai mus nuves į turtus, pripažinimą, nebūtinai ten rasime amžiną meilę. Bet nereikia tuo keliu klaidžioti daugybę metų, supratęs, kad radai ne tai, ko ieškojai, reikia rizikuoti ir ieškoti kito kelio. Tik nestovėti vietoje ir laukti kelio pakraštyje. Eiti visada prasminga, o ypač, kai esi jaunas. Visam šauniam Tauragnų jaunimui, kuris šiais, tūkstantmečio, metais baigia mokyklą, linkiu rasti savo kelią.

Kur nuves Jūsų keliai? Tegul jie veda į savęs ir pasaulio pažinimą, bet visada lieka nors mažytis takelis sugrįžti atgal, į tėviškę, į pradžią.

Danguolė Grabauskienė,
bendruomenės pirmininkė

BENDRUOMENĖJE

Ateities gatvės moterų pasirodymas

Bronė Juknevičienė

Įkurtuvės Tauragnų krašto bendruomenėje (perspausdinta iš „Utenos apskrities žinių“)

Šiais sunkiais laikais, kai tik ir girdi, kad bankrutavo viena ar kita įmonė, kad be darbo liko keliasdešimt žmonių, o čia dar ir žiniasklaidoje nerimastingos žinios apie galimą epidemiją – ar gali būti, kad kažkur – ir ne mieste, o kaime – ne uždaroma, o atidaroma? Tauragniščiai įrodė, kad ir sunkmečiu galima ir save, ir kitus pradžiuginti – gegužės 1 dieną ėmė ir pakvietė į Tauragnų krašto bendruomenės namų atidarymą.

Praeitų metų spalio 10 dieną Vilniuje buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią Žemės ūkio ministerija skyrė beveik 25 000 Lt patalpų remontui bei kompiuterinei technikai įsigyti. (Projektas „Tauragnų krašto bendruomenės patalpų remontas,

įrengimas ir techninės bazės stiprinimas“, ruošė D. Grabauskienė). Patalpas Tauragnuose, A. Musteikio g. 28A, išnuomojo Utenos rajono savivaldybė pagal panaudos sutartį 10 metų laikotarpiui. Remontas prasidėjo vasario mėnesį, o po trijų mėnesių, kaip ir buvo planuota, jau ir atidarymas.

Šventėje dalyvavo Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Petravičius, Tauragnų seniūnas Alvydas Danauskas, viešnios iš Linkmenų Moterų centro, kaimyninės Klykių kaimo bendruomenės atstovai, dailininkė Vida Navikienė, Tauragnų seniūnijos žmonės.

Šventę pradėjo bendruomenės pirmininkė Danguolė Grabauskienė. Tauragnų kultūros centro dainininkai padainavo Tauragnų himną, administracijos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Petravičius perkirpo juostelę (žiūr. nuotraukoje), ir visi susirinkusieji galėjo apžiūrėti bendruomenės patalpas. Būtent šio momento visi labiausiai ir laukė – ką iš keleto nedidelių kambarėlių sukūrė tauragniškis meistras Valdas Juškėnas? Aikčiojo ne vienas: moterys džiaugėsi erdviomis patalpomis, židiniu, puikiai parinkta sienų spalvas, o vyrai aptarinėjo darbo kokybę. Ir tikrai nebuvo nė vieno, kuris galėtų kokį trūkumą rasti. Padirbėta iš širdies, kaip kitaip ir galėtų būti, juk čia bus visų bendruomenės narių susirinkimo vieta – šventėms ar kitokiems suėjimams, kaip patys nuspręsim.

O kol patalpos dar tuščios, nes baldams pinigų nebuvo skirta, šventė persikėlė į Tauragnų kultūros centrą. Danguolė Grabauskienė antrąją šventės dalį pradėjo linkėdama visiems idėjų ir minčių, kaip panaudoti patalpas... „Nors sienos ir gražios, bet be žmonių jos negyvos“, – tokia bendruomenės pirmininkės mintis šventės metu nuskambėjo ne vieną kartą. Šiuo metu Tauragnų krašto bendruomenei priklauso maždaug 100 žmonių. Pirmininkė padėkojo jiems – visur suspėjantiems, aktyviai dirbantiems bendruomenės labui. Taip pat ir tiems, kurie perveda 2 % nuo mokamų mokesčių, nes pinigai panaudojami geriems darbams. Pirmininkė džiaugėsi jaunąja karta, kuri irgi prisideda prie bendruomenės darbų. Bendruomenės komanda dalyvavo Europos Parlamento Sąjungos už Tautų Europą nario dr. Eugenijaus Maldeikio inicijuotame konkurse Lietuvos kaimo bendruomenėms „Čia gera gyventi“. Prie to, kad komanda

pateko į pirmąjį dešimtuką (o komandų buvo 41), prisidėjo ir tauragniškiai moksleiviai Kristina Tartilaitė ir Gytis Juknevičius. Šventės svečiai pamatė filmuką, kuris buvo pristatytas konkursui, ir kuris buvo „netoli Briuselio“, nes pagrindinis prizas būtent ir buvo kelionė į Briuselį. Pasidžiaugta buvo ir dar daug kuo: kad žmonės patys klausia, kuo galėtų padėti, kad niekada neatsisako pagelbėti seniūnas Alvydas Danauskas, kad atsirado žmonių, kurie davė medienos remontui, parūpino malkų, kad būtų galima užkurti židinį. Padėkota tiems, kurie rašo projektus, organizuoja bendruomenės gimtadienio šventes, padaro daug kitų didelių ir mažų darbų. Keliolikai aktyviausių bendruomenės narių buvo įteiktos atminimo dovanos, nes šventę rėmė Pilietinės atsakomybės fondas. Jis finansavo ir Tauragnų krašto bendruomenės kalendoriaus išleidimą. Kalendorius tikrai puikus, įdomu jį sau turėti ir prisiminti nuveiktus darbus, gražu ir svečiui padovanoti.

Svečiai ir patys tauragniškiai irgi be dovanų neatėjo: kas pačių išaugintą gėlę dovanojo, kas savo rankų darbus, kurie papuoš bendruomenės namus, knygų ar albumą nuotraukoms. O savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Gintautas Petravičius, perduodamas Utenos rajono mero linkėjimus ir dovaną nuo savivaldybės, pirmiausia pasidžiaugė, kad bendruomenė turi veiklią pirmininkę, kad tauragniškiai sugebėjo patys rasti lėšų remontui, neprašė savivaldybės paramos.

Šventėje skambėjo kultūros centro dainininkų dainos, nuotaikingai grojo Linkmenų kaimo kapela. O Ateities, Lauko, Nac. parko ir Stučių gatvių atstovai įkurtuvėms paruošė ne tik dovanas, bet ir nedidelę linksmą programą. Grojo, dainavo, patarimus dalijo. Ir kaip neįsiklausysi į Lauko gatvės moterų sukurtas dainos žodžius: „Jauna esi – ir gerai gyventi tu gali!“. Juk apie ir kalbėjom visos šventės metu: kaip gyvensim, ką darysim – priklauso tik nuo mūsų.

Kai šventės pabaigoje dovanos jau nebetilpo ant stalo, kažkas iš salės pasakė, kad daug turto padovanota. Į tai bendruomenės pirmininkė Danguolė Grabauskienė dar kartą atsakė, kad didžiausias turtas esam mes, bendruomenės žmonės. Mes patys norėjom, kad būtų šventė, ji įvyko ir pavyko.

Lauko gatvės moterų sveikinimai

Dainininkų nuotaika puiki

Žiūrovai.

Nuotraukos Žymanto Trimonio.

Pagerbtas klebonas garbės kanauninkas Bronius Šlapelis

Šie metai mūsų parapijos klebonui garbės kanauninkui Broniui Šlapeliui – jubiliejiniai. Gegužės 25-ąją buvo paminėti jo 75-eri gyvenimo, 50-ies kunigystės ir 35-eri darbo Tauragnų Šv. Jurgio bažnyčioje metai. Popiežiaus Benedikto XVI apaštalinį palaiminimą gavusį kunigą B. Šlapelį pagerbė į Šv. Mišias Tauragnų Šv. Jurgio bažnyčioje atvykę Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, vyskupas emeritas Juozas Preikšas, kiti garbūs dvasininkai. Trijų sukaikių proga jį sveikino Seimo nariai Milda Petrauskienė, Edmundas Pupinis, parapijos bendruomenė. Kunigo šventę įprasmino ir Utenos rajono savivaldybės mero Alvydo Katino jam įteiktos Utenos miesto garbės piliečio regalias.

Įvertinusi sielovadinę veiklą, nuopelnus bažnyčiai ir 35-erius metus, skirtus Tauragnų parapijai, Utenos rajono savivaldybės taryba š. m. gegužės 14 d. kunigui B. Šlapeliui suteikė Utenos miesto garbės piliečio vardą.

Sveikina seimo narys Edmundas Pupinis.
Nuotraukos Reginos Mačienės.

Danguolė Grabauskienė

Apie žmogų, žiūrintį sielos akimis
Mūsų kraštiečiui Romualdai Šimkūnui – 75.

Tauragnų krašto garbės piliečiai Romualdas Šimkūnas ir Algimantas Bartkevičius 2008 liepą kultūros centre
Nuotr. Žymanto Trimonio

Gal nesupyks gerbiamas Romualdas, kad pavadinimą pasiskolinau iš jo knygos „Atminties proskynos“, kur jis kalba apie šviesius žmones, sutiktus jaunystėje. Tiesiog šie žodžiai labai tinka ir jam pačiam, liepos 5 d. švenčiančiam jubiliejų.

Norisi pacituoti keletą įstrigusių citatų iš minėtos R.Šimkūno knygos, kurios apibūdina šio žmogaus vertybines nuostatas: „Iš tėvų gyvenimo supratau, kad niekas taip neluošina ir nežudo žmogaus, kaip nieko neveikimas. Geram žmogui šito nelinkėčiau, juk nieko neveikdamas labiausiai skriaudi save. Žmogus pailsi nuo vieno darbo tik tada, kai pradeda kitą“. „Apkabinęs glostau savąjį ažuolą, dėkoju likimui, kad apsaugojo nuo pačių baisiausių nelaimių: ligų ir sąžinės graužaties. Gaila tų, kurie, žiūrėdami į medį, vietoje lapų mato pinigus. Stoviu prie savo ažuolo, pavėsiauju, nei biednas, nei turtingas.“

O tauragniškiam ypač gražūs R.Šimkūno žodžiai apie Tauragnus, kuriuos jis savo vaikystės sostinė vadina: „Vos paauglystės vėjelis primena Tauragnus, žiū, sūri ašara ir gerklėj... Tačiau akys ne ašaroms, o meilei skirtos. Ir žodis jubiliejus - labai gražus. Jis – kaip kelias. Kelias į darbą, į šviesą, laisvę, naują gyvenimo rytą, poilsio nežinančią mylimą širdį, laimę. Verpetais sukantis gyvenimo laikui, amžiaus knygos lapams greitai verčiantis,

ganosi svajonės. Jas, sutiktas Tauragnuose, amžinai mylėsiu ir liksiu su jomis”.

Mes, tauragniškiai, visi, kurie Jus pažįstame, dėkojame Jums už širdies šilumą, už sielos šviesą, už tą ypatingą optimizmą ir energiją, kurią spinduliuojate žmonėms.

Stiprios sveikatos, naujų idėjų, gražių sumanymų nuoširdžiai linkime Jums.

Tauragnai, Jūsų vaikystės sostinė, šiandien.

Nuotr. Kęstučio Danausko

Sveikiname jubilatus, gražių Jums metų, giedrios širdies ir minčių – šiandien, rytoj, visada.

Balandžio mėnesį	Gegužės mėnesį	Birželio mėnesį
70-metį šventė Stanislava Dolotovienė iš Lukošiuų kaimo, Aldona Marija Deveikienė ir Vanda Varneckienė iš Tauragnų, Genė Aleknienė iš Varpiškių kaimo, Kirila Sipčenko iš Vilkablauzdės ir Ona Šerėnienė iš Vyžių kaimo; 75-eri suėjo Broniui Šlapeliui iš Tauragnų; 80 metų – Juozui Leleivai ir Marijonai Vaiškūnienei iš Sėlės kaimo, Joanai Žiezdrienei iš Tauragnų. 90 metų – Angelei Jackūnienei (Ruzgiškių k.) ir Angelei Kliukienei iš Vaišnoriškių kaimo; 95 – eri metai suėjo Jadvygai Meidutei iš Rukšėnų kaimo;	60-metį šventė Antanas Šapoka (Tauragnai); 70-metį šventė Alvyra Altanienė iš Tauragnų; 75-eri suėjo Antanui Musteikiui iš Stūglių kaimo; 80 metų – Augustinui Stundžiai iš Daunorių; 85 – eri – Onai Vaikšnorienei iš Tauragnų; 90 metų – Veronikai Tilvytienei iš Pilkenių kaimo;	50-metį šventė tauragniškės Rimutė Bobelienė , Stasė Šinkūnienė , Anfisa Vasilkova ; 60 metų suėjo tauragniškiam Adolfui Baltramiejūnui , Povilui Papirčiui ir Zenonui Peleckui ; 70 metų šventė tauragniškis Stanislovas Juška ; 75-eri suėjo Povilui Vytautui Šinkūnui iš Šimkūnų, Aldonai Veronikai Šinkūnienei iš Bajorų ir tauragniškei Joanai Taleikienei ; 80-metį šventė Ona Dausienė (Juodiškės), Aldona Treinienė ir Veronika Bilaišienė iš Tauragnų; 90 metų suėjo Alfonsui Jurgelevičiui iš Tauragnų;

Valda Žebelienė

Prasmingas renginys

Birželio 26-oji tapo atmintina diena mūsų Tauragnų kultūros centro dainininkams. Buvome išvykę į užsienį. Taip, taip, į Užsienių kaimą, esantį kaimyniniame Ignalinos rajone, Kazitiškio seniūnijoje. Mūsų geras pažįstamas, buvęs Miškų ūkio ministras bei „Nalšios“ ansamblio įkūrėjas ir dainininkas Rimantas Klimas pakvietė į renginį, skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimui. Renginys vyko jo gimtajame Užsienių kaime, paties R. Klimo įkurtame kaimo Atminties klojime. Šis klojimas įkurtas 2001 metais. Jame vyksta įvairūs renginiai. Veikia parodos. Tai savotiškas Užsienių kaimo muziejus, kuriame eksponuojama medžiaga apie šio kaimo praeitį, jo žmones, partizanų kovas, garbingą Lietuvos praeitį. Labai daug įdomių nuotraukų ir knygų.

Renginys prasidėjo šventine eiseną prie paminklo, skirto Vytauto apygardos Lokio rinktinės Erškėčio kuopos partizanams atminti. Mergaitės, pasipuošusios tautiniais rūbais, padėjo ažuolo lapų vainiką, o berniukai uždegė žvakeles. Kai visi dalyviai užtraukė dainą "Oi neverk, motušėle", atrodė, kad net išlakios pušys ir žaliaskarės eglės nuščiuvo. Šiurpuliukai ėjo per nugaras.

Ažvinčių girioje sankaupa „Oi neverk, motušėle“.

Nuotr. Žymanto Trimonio

Vėliau visi grįžome į klojimą. Renginį vedė Ignalinos viešosios bibliotekos Kazitiškio filialo vyr. bibliotekininkė Gendrika Servutienė. Ji pristatė svečius – Ignalinos literatų klubo "Lelija" poetus. Labai gražiai pritariant gitara dainavo Olga Paukštienė ir Asta Samukėnienė. Širdį suvirpinusias eiles skaitė Ramutė Rimšėlienė. Dainavo jaunieji dainininkai Evaldas ir Silvija Aleknos. Kalbėjo Vilniaus Universiteto profesorius R. Noreika, vienuolė sesuo Jurgita, šventės organizatorius R. Klimas. Skambėjo tauragniškių atliekamos dainos. Kiekvienas žodis, daina jautriai palietė susirinkusiųjų širdis. O kai visi, susikibę rankomis, užtraukė dainą iš filmo „Giminės“, abejingų neliko. Paskui vaišinomės, valgėme žuvienę, pagerbėme vardavininkus Vladą ir net kelis Petrus, sugiedodami jiems ilgiausių metų.

Išvažiavome pakilios nuotaikos, dvasiškai praturtėję, džiaugdamiesi, kad ir mes nors maža dalele prisidėjome prie Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo. Nuoširdus ačiū Rimantui Klimui ir Gendrikai Servutienei, kad mus pakvietė į tokį puikų renginį.

Kalba Rimantas Klimas.

Nuotr. Danguolės Grabauskienės

Danguolė Grabauskienė

O aš klausiausi susirinkusiųjų kalbų, eilėraščių, dainų ir žvelgiau į nuotraukas ant sienų. Atrodė, kad tie kadaise gyvenę žmonės čia, su mumis, kad jie girdi mus ir supranta, kad jie tiesiog nužengė iš apdulkėjusių fotografijų ir atsisėdo šalia mūsų... Vėliau prie kluono visi dalyviai nusifotografavome ir manęs neapleido ta pati mintis – po kokių penkiasdešimt ar daugiau metų kaip į mus žiūrės nauja karta, mus, jau žvelgiančius iš fotografijos ant sienos... Ir ar žiūrės? Ar nauja karta išsaugos tautos atmintį? Ir norisi pacituoti Romualdo Šimkūno žodžius iš knygos „Atminties proskynos“: „Išlakios pušys, senolių kapai, pilkapiai, šventieji laukų rūpintojėliai, dangaus Aušrine, bažnyčių varpai, padėkite per užtvaras išeiti į kelią, kuris nuo senovės veda iki dabarties. Prabėgs dienos, metai, amžiai sudils ir to kelio reikės ateities kartoms“.

Baltu pavydu pavydėjau ponui Rimantui Klimui jo kaimo Atminties klojimo, mano gimtasis kaimas tokio atminties muziejaus neturi, kaip turbūt ir daugelis Lietuvos kaimų. Pasirodo, kiek daug gali padaryti vienas žmogus.

MOKYKLOJE

Paskutinis skambutis šioje mokykloje nuskambėjo aštuoniems dešimtokams. Nuotr. Aldonos Kirkienės.

Stovi iš kairės: Laimonas Berniūnas, Andrius Gaižutis, Linas Danauskas, Rytis Eidžiulis, Nerijus Rusakevičius, Donatas Kirka, Gaudėntas Kavaliauskas, Simonas Turlo.

Jurgita Lazauskaite, 7 kl.

Mokslo metus užbaigiant

Palūšėje, prie akmens amžiaus būsto.

Nuotr. Danguolės Grabauskienės

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, baigiantis mokslo metams vykome į ekskursiją. Ši kartą pabuvojome Ignalinos krašte.

Palūšėje mus pasitiko gidas, kuris papasakojo apie Aukštaitijos nacionalinį parką, parodė pilkapio ekspoziciją ir akmens amžiaus būstą. Aplankėme medinę Palūšės bažnyčią. Palūšės bažnyčia pastatyta 1750 m. Istorija byloja, kad vienintelis statyboje naudotas instrumentas buvo kirvis. Bažnyčioje yra net 15 dailės paminklų. Vėliau važiuojame į privačią meno galeriją „Skaptukas“. Galerijos šeimininkas ir visų joje esančių darbų autorius Jonas Grunda papasakojo, kaip buvo įkurta galerija, kas joje vyksta, kokias naujas idėjas puoselėja. Po to vykome į Rojaus kaimą, kuris yra 6 km nuo Dūkšto. Tai savotiškas paminklas, kurį pats sau sukūrė sodininkystės mokslinio darbo pradininkas Lietuvoje prof. Adomas Hrebnickis. Jis 1890 m. iš savo uošvio, gyvenusio dabartinio Rojaus apylinkėse, gavo 14 ha. žemės, vadinamos Velnynė, nes buvo akmenuota, kalvota ir netikusi žemdirbystei. A. Hrebnickis pasiryžo Velnynę paversti rojumi ir savo pasiekė – užveisė čia didžiulį sodą, per 1000 įvairių vaismedžių veislių. Mes aplankėme profesoriaus muziejų. Pamatėme jo darbo kambarį, daugybę nuotraukų, kurios pasakojo apie profesoriaus veiklą, išvedant naujas obelų veisles. Didžiulis sodas dabar neprižiūrimas, profesoriaus sodintos obelys jau paseno, ir gidė sakė, kad reikia daug lėšų, norint atgaivinti sodą ir tęsti profesoriaus veiklą.

Visagine lankėmės Akvariume. Net akys mirgėjo nuo daugybės skirtingų spalvotų žuvelių. Gidė mums papasakojo, kad akvariumuose gyvena, auga ir dauginasi daugiau kaip 100 rūšių tropinių kraštų gėlavandenių žuvų. Jūriniuose akvariumuose puikuoja žuvys drugeliai, klounai, chirurgai ir kt. Vandenyje žaliuoja tropinių kraštų augalai. Viename iš akvariumų, tarp Lietuvos ežerų žuvų, gyvena keli vėžliai.

Ekskursija buvo įdomi, aplankėme ir tokias vietas, kur dar nebuvau buvusi, sužinojau daug naujo.

Danguolė Grabauskienė

Darbščių moterų yra kiekviename kaime

Birželio mėnesį Tauragnų kultūros centro dainininkai lankėsi Klykių kaime, kur po bendruomenės sueigos vyko vakaronė. Tačiau šįkart norisi kalbėti ne apie koncertą ar susirinkimą, o pasidžiaugti Stasės Daunoravičienės darbų paroda, užėmusi visą atskirą patalpą. Čia galėjome pamatyti iš gamtinių medžiagų padarytus įdomius papuošalus, dailius darbelius, nertus kabliuku, kruopštaus siuvinėjimo pavyzdžius. Darbų autorė pasakojo, kad nuo vaikystės mėgo dirbti įvairius darbelius, pindavo krepšius, tik laiko jaunystėje tam nebuvo. Darbus šiai parodai pradėjo ruošti dar žiemą ir įdėtas triušas veltui nenuėjo: moterys būriavosi prie darbų, atidžiai apžiūrinėjo, klausinėjo, kaip, iš kokių medžiagų padaryta. Autorės namai Katlieriuose taip pat išsiskiria specifine aplinka, nuotraukose užfiksuotos kiemo erdvės, kurias puošia įvairios skulptūrėlės, kompozicijos iš akmenų. Iš tiesų, kiekviename kaime rastume darbščių, kūrybingų moterų, kurių darbai malonūs akiai ir širdžiai.

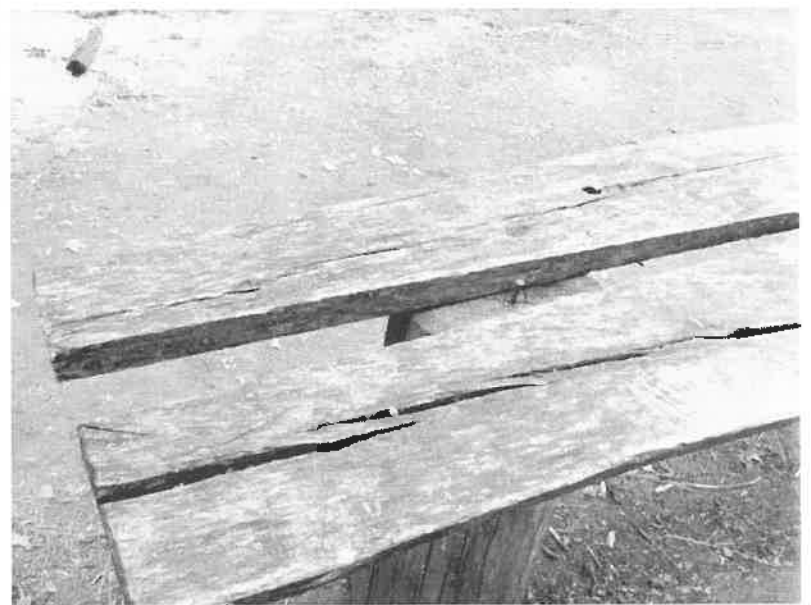
Šiais sunkmečio metais nepavyks įgyvendinti daugelio numatytų darbų. Šiemet neturime lėšų kelių priežiūrai – taigi, seniūnijos prižiūrimi keliai nebus greideriuojami ar kitaip tvarkomi. Tik keletą žmonių tebus galima priimti ir į viešuosius darbus per darbo biržą, nes ir ten nėra lėšų. Tikėkimės, kad to, ko nepavyks padaryti šiais metais, padarysime po metų, kitų.

Tačiau, ką galėsime, dirbsime, kad nors kiek pagerintume savo gyvenamąją aplinką. Turime sukaupę medžiagų, todėl atnaujiname poilsiaviečių įrangą paežerėse, perdažysime kryžius, stogastulpius, Daunorių kapinėse kasime dar vieną šulinį, kur tikimės rasti vandens.

Taigi, brangieji, geros Jums vasaros!

Taip atrodo poilsiavietė prie Labės šiandien.
Nuotr. Kęstučio Danausko

Taip suoliukai atrodė liepos mėnesį pernai
Nuotr. Danguolės Grabauskienės

Stasė Daunoravičienė prie savo darbų.
Nuotr. Žymanto Trimonio

Apie vasaros darbus

Seniūnas Alvydas Danauskas

Štai ir sulaukėme tikros vasaros. Per kelerius metus sausros išsekino upelius, tvenkinius, net ežerus. Panašu, kad šiais metais, bent kol kas, dangus bando gražinti vandens skolą. Sužaliavo, sužydėjo visa augmenija. Papuošė vasara ir mūsų Tauragnus, kaimus, viensėdžius. Gražu matyti gerai prižiūrimą namų aplinką. Kasmet vis daugiau ir daugiau labai gražiai besitvarkančių sodybų. Džiugu.

Joninių linksmybės. Gal iš svetur atvykęs jaunimas labiau moka linksintis? Nuotr. Kristinos Tartilaitės

Bronė Juknevičienė

Ką mums reiškia Joninių šventė?

Nuo seno žinomi Joninių (Rasų, Kupolinių) papročiai:

1. Vainikų pynimas. 2. Laužų kūrenimas. 3. Paparčio žiedo ieškojimas. 4. Vainikų plukdymas. 5. Žoliavimas ir kupoliavimas.
6. Ėjimas pro vartus. 7. Laukų lankymas. 8. Saulės sutikimas...

Stop! Kuriuos Joninių papročius žinote, o apie kuriuos galėtumėte papasakoti nors keliais sakiniais? Dauguma susirinkusių Joninių vakarą prie Tauragno ežero vardijo pirmus 3 – 4 papročius. Nebekamantinėjau daugiau – juk ne egzamino laikyti, o švęsti susirinkome. Visi, kuriuos kalbinau, sakė, kad Joninės – pati svarbiausia vasaros šventė. Į tauragniškų pamėgtą poilsio vietą ateina daugelis: ir Jonai, Janinos, ir jų draugai, ir tie, kurie nė vieno Jono nepažįsta. Kodėl žmonės švenčia Jonines? Kalbėjau su daugeliu, ir visi kaip susitarę tvirtino, kad tai tradicinė Tauragnų šventė, susirenka daug žmonių, galima susitikti su draugais, pasilinksinti; Jono ir Janinos vardai atsinešti iš senovės, tai sena lietuvių šventė, todėl norisi švęsti. Vyresni žmonės prisiminė, kad Jonines švęsavo jaunystėje, tik kitaip, paskui ilgus metus tradicinių lietuviškų švenčių nebuvo galima švęsti, tai dabar jie džiaugiasi, galėdami pabūti su žmonėmis. O vienas sutiktas Jonas, kurio ir gimtadienis, ir vardinės birželio mėnesį, linksmai pasakojo, kad studijų metais dorai šių progų atšvęsti negalėdavo, nes tuo metu kaip tik būdavo egzaminai. Tai po studijų baigimo prisiekė kiekvienais metais švęsti – ir šios tradicijos šventai laikosi. Dar viena pakalbinta moteris prisiminė savo vaikystės metus, kuriuos praleido Latvijos pasienyje. Jų kaime Joninių nešvęsavo, o Latvijos pusėje degdavo dešimtys laužų. Tas vaizdas atmintyje išliko iki šiol. Jos manymu, net jei ir nepažįsti nė vieno Jono, svarbu išeiti, pabūti su žmonėmis, atsipalaiduoti nuo darbų. Dažnai tik tokios pramogos ir lieka. Panašiai kalbėjo ir du jauni vaikinai ir

dar pridūrė, kad daugelį traukia ir Joninėms labai tinkama vieta: kalnas, ežeras.

Dar norėjau pakalbinti daugiau jaunimo, nes būtent jaunų žmonių tą vakarą prie ežero buvo daugiausia, bet sparčiai temo (šventės pradžia buvo skelbta 21 val, o žmonių ir po valandos dar buvo nedaug), ir vis daugiau jaunų žmonių pastebimai „linksmėjo“ – taigi, pavėlavau pakalbinti.

Jeigu Jums dar užtenka kantrybės ir perskaitėte iki šios vietos – atsakykite į klausimą. Jei keliose vietose nebūčiau paminėjusi žodžio *Joninės*, ar suprastumėte, apie kokią šventę kalbama? Linksintis, susitikti su draugais galima bet kokios šventės metu. Taip jau yra, kad tauragniškiai švenčia šią šventę, nors būtent Joninių akcentų yra labai nedaug.

Tai kokios Joninės būtų geriausios? Ir vėl beveik visų atsakymai buvo panašūs: gyva liaudiška (arba nebūtinai) muzika, laužas, pačių gera nuotaika, linksmybės iki ryto... O kur Joninių tradicijos?! Tik keletas kalbėjo, kad reikia gero organizatoriaus, kuris negailėtų savo jėgų ir surengtų tikrą šventę – su žymiai daugiau Joninių akcentų, negu yra dabar. Prisiminkim, kaip pagyvėjo susirinkusieji, kai prie ežero atėjo būrys tauragniškės Jovitos Tartilaitės draugų iš Vilniaus – visi su tautiniais drabužiais, vainikais ant galvų. Vienas iš jų pasakė: „Kai atėjom – prasidėjo judesys“. Bet greitai dėmesys atslūgo – kas šoko, kas prie stalų sėdėjo, kas savimi užsiėmė buvo. Žmonėms reikia reginio ir veiksmo, bet ar ilgai daugelis būtų jo dalyviai? O gerokai išilinksminusių kiekvienais metais būdavo tiek pat, nesvarbu, ar šventė su tradicijom ar be. O gal reikėtų rodyti, mokyti, įtraukti daugiau žmonių, paversti juos ir organizatoriais, ir dalyviais? Ir tikrai atsirastų pritariančių. O kam nerūpi ir kas linguoja pats sau, nugarą muzikantams atsukęs – ir tegu. Gal kitais metais atsisuks, susidomės ir prisidės. Klausimai kol kas be atsakymų. Todėl belieka parašyti paskutinę vėl beveik visų kalbintų žmonių nuomonę: reikia ir patiems pasistengti susikurti gerą nuotaiką ir šventę. Suburk bendraminčių būrelį, atsiras pritariančių – o tada jau ir tikros Joninės, tokios, kokių norėtum.

Patarimai (parinkta iš interneto)*Jeigu igėlė vabzdys*

- Jei igėlė bitė, pasistenkite kuo greičiau ištraukti geluonį pincetu arba įkaitinta adata. Prieš traukdami geluonį, ant igeltos vietos uždėkite sudrėkintą medžiagos skiautę. Šią skiautę laikykite ir tuomet, kai ištrauksite geluonį. Kai igeltą vietą nustos deginti, patepkite ją medumi, česnakų sultimis arba spiritu, o nakčiai uždėkite tarkuotų bulvių tyrės kompresą.
- Jei sugėlė uodai, bitės ar kiti vabzdžiai, igeltas vietas patepkite svogūnų laiškų sultimis arba patrinkite per pusę perpjauta svogūno galvute. Galite ant pažeistos vietos uždėti griežinėlių šviežio svogūno.
- Igėlus bitei arba vapsvai, ant pažeistos vietos uždėkite vandenyje sudrėkintą gabalėlį cukraus – jau po kelių minučių pagerės savijauta.
- Jei niežti uodo igeltą vietą, patrinkite ją valgomosios sodos tirpalu: 1 šaukštelis sodos 1 stiklinei vandens.
- Igėlus bitei, vapsvai ar uodui, pažeistą vietą nedelsdami patepkite neskiestu obuolių actu. Kai actas nudžius, igeltą vietą dar kartą patepkite obuolių actu.
- Jei igėlė bitė, vapsva, uodas arba net gyvatė, ant pažeistos vietos nedelsdami uždėkite kopūstų lapų. Kopūstų lapus keiskite kelis kartus.
- Jeigu igėlė bitė arba vapsva, skaudamą vietą patepkite ausų siera – ji gana greitai numalšins skausmą.
- Uodo igeltą vietą patrinkite citrinų sultimis.

Jei nudegėte

- Nudegusią vietą pakiškite po šaltu tekančiu vandeniu, paskui apibarstykite valgomąją sodą.
- Ant nudegusios vietos uždėkite gydomąjį tarkuotų bulvių, morkų arba raudonųjų burokėlių kompresą.
- Nudegusią vietą nedelsdami pamuiluokite ūkišku muihu.
- Nudegusią vietą kelis kartus patepkite žalio kiaušinio baltymu arba aliejumi.
- Nudegusią vietą patariama patepti medumi.
- Gydomasis mišinys nudegus: 1 litrą rūgpienio arba kefyro sumaišykite su 2 valgomaisiais šaukštais valgomosios sodos, šiuo mišiniu patepkite nudegusias vietas, apriškite tvarščiu. Jį keiskite kelis kartus per dieną.

Nudegus saulėje

- Jei norite apsaugoti veidą nuo saulės, veido odą patrinkite žalio kiaušinio baltymu.
- Jei stipriai nudegėte saulėje, pažeistas vietas atsargiai patepkite atskiestu obuolių actu. Galite ant saulės nudegintų vietų uždėti atskiestame obuolių acte sudrėkintą lininio audinio skiautę.

Kaip ištraukti rakštį?

- Susmulkinkite baltųjų balandų lapų, uždėkite ant tos vietos, kur įlindo rakštis, ir standžiai apriškite. Po kurio laiko rakštis pati išlīs į odos paviršių.
- Ant tos vietos, kur įstrigo rakštis, uždėkite gabalėlį alavijo lapo be odeles ir užklijuokite pleistru. Jau po kelių minučių galėsite ištraukti rakštį kur kas lengviau, nes toje vietoje suminkštės oda. Odą galite suminkštinti ir morkų arba svogūnų tyrele, kepta arba virta svogūno galvute.

Pagalba rankoms

- Dirbančiųjų darže ar gėlynuose rankų oda išsausėja ir suskilinėja. Atgaivinti ir suminkštinti rankų odą padės toks mišinys: sumaišykite avižinių dribsnių, grietinės ir truputėlį valgomosios sodos. Šiuo mišiniu sutepkite rankas, užsimaukite gumines pirštines ir taip pabūkite pusvalandį. Po šios procedūros oda vėl taps minkšta ir švelni.
- Po žemės darbų rankas patrinkite agurko žievele arba gabalėliu rabarbaro.
- Jei rankų oda šiurkšti ir suskilinėjusi, suvilgykite jas pienu.
- Jeigu pavargote nuo darbų, pamirkykite alkūnes šaltame vandenyje, ir jums kaipmat palengvės.

Pavargusioms kojoms

- Jei po sunkaus darbo pavargo kojos, patepkite jas tokiu mišiniu: 1 stiklinėje aliejaus ištirpinkite 1 šaukštelį druskos (druska aliejuje tirpsta lėtai). Vakare šiuo mišiniu įtrinkite kojų pėdas, paskui jas apvyniokite polietileno maišeliais, apsimaukite vilnonėmis puskojinėmis ir taip pabūkite pusvalandį. Tada kojas nuplaukite karštu vandeniu ir eikite miegoti.

Nedidelių žaizdelių gydymas

- Pasak liaudies medicinos žinovų, įpjautos vietos greičiau užgis, jei jas apibarstysite cukrumi ir aprišite. Pastebėta, kad, žaizdą apibėrus cukrumi, skausmas pranyksta labai greitai.
- Jeigu įsipjovėte arba įsidrėskėte, kraujavimą galite sustabdyti citrinų sultimis.
- Jeigu susižeidėte, ant sužeistos vietos uždėkite ledo, kad ji nesutintų.

Paruošė Danguolė Grabauskienė
Maketavo Laima Čepukienė
Spausdino „Utenos Indra“